בסוד שיח

"הכל הרי התאבדה אז למה עוד מחכים?"

במשך תקופה ממושכת הוא היה נראה בשעות הבוקר המוקדמות בחצר הכולל המפואר. היה מצמרר לשמוע נגרא ולמנין "תיקון". במשך חמש דקות עם שלושה אנשים ותמני מתם בסתר. כשפתחו את צוואתו ביקש מבניו, שלא שומרי תורה ומצוות, שלא ייעלבו אבל הוא רוצה שהשלושה שהביד, ילמדו משניות לעילוי נשמתו, והדרה לתת סכום כסף נכבד לכל אחד מהשלושה. בניו, בתום השבעה, נפגשו עם השלושה והכפילו או שילשו את הסכום, בצוואתו תיאר האבא ז"ל את השלושה כפושלטים וכי מיותר אף מזה, זה המלומד ביסודות.

כמי שמתעניין באחים עברי זי שארנם שגורות־תיים, פקודתי בימים אלה את ביתו הצנוע באזור של "בעל היסורים" תכיתי לשתות שר. בארדיש כמובן. לא היה קל, גם בגלל מצב בריאותו. בראשונה שלב היו כמה רגעי רצון, ואז שאלתי אותה: "תגידי, מה יהיו, ודי, המצב בלתי נסבלי? זו היתה תשובתו שבאמרה, בקול נמוך מאוד ובקצב אישי:

בהתחלה היה הקומוניזם, בגילגולים שונים, עם מנהיגים שר־נים, אחר יותר רצוצו אחר פחות. המונים ראו בתוהו הזאת את הגאולה. ביניהם לא מעט יהודים, והבה הקומוניזם התארה. היה ארנבו. כל הגוש הקומוניסטי התמשטש ללא בכל פינה וחשב. כולל וחמניה עם אנשי הבטחון האמריים שלה בכל פינה וחשב. "זהיה הסוציאליזם – אישה הוא הזמן מי יודע אישה זהא – הכל התארנן.

"ואז שמנו את יהבנו על אמריקה הגדולה. ביום אחד ראה כל העולם איך שכמה אנשים עם צעצועים בידי, הפילו לחם את הסמל לים שלהם. הסמלים הכי גדולים. בכמה שעות הכל התארה ואמ־ריקה זה כבר לא אותה אמריקה.

"היתה תקופה שהאמנו בצורה שתהיה בתיברית. גם החלום הזה התארה".

"ואז הקומוניזם קבע צבא "רבי חוק" עם הנשק "רבי מסוכן". בו, אישה כל זה מול איזו תבונה של רוצדתים כל יום מספרים משהו אחר, למה נבשלנו שה ולמה נכשלנו שם. אבל עדבדה היא כל הכוח הזה התאבד, וכשמתעוררים רוצי־שמים אז יש נסים. ביניהם זה יחתם, מידות הרין מתוחד.

"פיתר לי השכן שהנוכל המיוחד הזה שהשקיע בו מליארדים גם כן לא הזדיק מעמד מול הרצדתים האלה ונם הגרדות של חשכל זה כבר לא אותה הבלחד. וכולם שואלים – והישרצה מארן תבראי "מה עוד צריך לקרות בעולם, כדי שכל יהודי יגיע למסקנה ש"ארן עוד מלבדי", ויחזרו בתשובה שלימה?

"צריך לשוט עם אודיסיי. עם בר אייב גדול שיהיה כתוב עליה: "נחמשה דרכנו ונחקדה השבוה אל ה" מעל כל היישובים בארץ ישראל ולשרתה לאבשים את הענינים האת הראש.

"אבשים בנים מנסטיות ומיגדלים, שאם יחסלו היישובים הזה־רים יבוא שלום – זה אותם אבשים שפרסים יד על תורת־ישראל בכל עניין ודבר. ישמוד ה' אם יתנו לרצדתים האלה עוד יעוד אחד זה בארץ־ישראל".

עד כאן דברי, וקדוב לוחדאי שהייתי מוכוס לכתוב את הדברים הללו למרות ששום מילה של האיש הזה אינה מוסרסת. אלא שב־שבת האחרונה שמעתי את הדעיון הזה אבל קצר יותר ובמלים אח־רות, מפי זוהן "כישה סרונר" שוחת־יחם גם לאקסאליה, וכך החלטתי להביא דברים כשם אומרם, מנקיי הדעת שבירושלים.

במה דברים אמורים. לא האמנו למראה עינינו: חוד האוכל מפוצץ בצעירות וצעירות מקסימים. מספר הזה לבנים ולב־נות, והשיחה קולחת מסביב־לכל שולחן, ובאמצע חוד האר־כל יושב הרה"ג שלמה אבינר שליט"א עם הפסרון של האירוע הזה, הרב אליעזר מלמד וישיבת הר ברכה. הדעיות - ברכת ה' עליהם, והמעמד נושא אופי של מכובדות, נעדר כל אזהרה של קלות־דעת.

הרב אבינר מספר לנו, כי מכל אירוע כזה, ובשבת האוד הזנה זה היה השלישי במספר, נבנים ששה בתים בישראל.

הדבנית מלמד (הר ברכה) אומרת כי למעשה פירות השבת האחת הן מעבר לששה זוגות. שכן, היא פותחת פתח אצל חלק מהצעירים המשתתפים ב"סוף השבוע" לראות את הדברים הדוד יותר, הריאלי יותר עם גישה קלה יותר לכל סר־גיית הזוגיות.

בידוע הוא שצעירות רבות מסריגות מהשבתות הללו של "פגרים ופגרות". גם עניין של כבוד וגם עניין של התקלות באנשים בלתי מוכרים לחלוטין שאין כל מידע עליהם. הרב אליעזר מלמד רצוותו משקיעים אנרגיה רבה בשבתות הללו, ועצם העובדה שרבנים ידועי־שם ודעיותיהם מלוהים את "סוף השבוע" בכל שלביו ועם הדגישות הדרושה – עושים את שלהם.

הרב אליעזר מלמד ודעייתו נתברכו בעשרה ילדים כן יד־בו, הם מותרים על תברהם בשבת, כדי לסדיע אישית בפתי־רון בעיות הדזוקים הדרוקות שהצעיה למפרים בהחלט מראינים. הם ו"ישפה" של חיים פלק ראויים לכל שבח ויידד כדי לשנה.

חיים פלק מגדיל עתה את רשימת הפגרים והפגרות בגילאים הצעירים, כדי לעזור לקרם את דעיון הי־שראין בגיל צעיר ככל שניתן. מכללת "אורות" וישיבת בית־אל כבר במחשב, וזו רק התחלה... ישנו עוד יחומת ועל כך בפעם אחדת.

"אודך ה' ככל לבי"

מסתבר שהבן־אדם לא מתעייף ונישואין, עם הדיחדים על צוואתו, רק מגדילים את התשוקה.

הפסקתי לספר כבר, כמה דיסקים הוציא האברך הזה לאר־וחד העולם, וכותבתי למלחין אחדד ברלוי, שבימים אלה מסדים את ההכנות להוציא עוד דיסק וקלטת עם עשרה לחד נים חדשים. שם הקלטת והדיסק "אודך ה' ככל לבי".

כאשר הצדיקים אומרים "תיקון חצות" וזהי השעה הפחדה ביותר של ברלוי וב"נ" יש כבר לזון חדש.

הלחן והצלה.

*

ערוץ הנישואין של "ערוץ 7"

כמה דקות לפני כן, שמענו מהמפקד הכי מהימן ומוסמך את הסיפור הזה:

"הוא יצאה אתו והיו שתיקות־אדוכות. מאוד מצד הבחור. היא ניסתה בכל דרך להעלות אותו על פסים של שיחה ענר־נית מעבר ל"כן" ו"לא" רשום רבר לא עוד. בתום הסיוט נפ־רדו לשלום. כעבור שלושה ימים הבחור מטלפן. מזדהה ושואל "מה שלומך", והיא עונה מה שקונה. ב"ה או משהו כזה. ואז היא שואלת אותו: ומה שלומך, והוא עונה: "סאר בבה". למה לאז אחדי זה שתיקה אדוכה. שום מילה. הנערה מבית רציני ביותר והיא עצמה רבה מנולות ונשמה שבבה אר־מרת לה: "נראה לי שאבחנו לא מתאימים". ותנובת הבחור, שכולם המליצו עליה: "מאבבד" ניתוק טלפון.

אחרי הסיפור הזה נבנבנו למלון המלך שלמה בירושלים סתם לראות איך נראה ה"לובי". על לוח המודעות היה סדר יום ל"פגרים ופגרות". בחסות "ערוץ 7". התוכן בהולם מר־שים ועודד בי וברעיתי עניין יידדנו לוודד האוכל לראות

מחברת אדמו"רים וחסידים

"או רוב נסים הפלאת בלילה"

בניסן תשנ"ו הפיקה "צהר" הגדה של פסח "פוניבז'". מפורשת ומ־בוארת על־ידי ראשי ישיבה פוניבז' (בני־ברק) וחסידיהם. ביניהם מרי סר הישיבה, מרן רבי יוסף שלמה קהנמן זצ"ל שכיהן בצעירותו, כידוע, כגאב"ד רשנ־יבז בליטא.

בנספחים להגדה, במיפה, הוכאו שני מיפורים על הגרי"ש קהנמן זצ"ל ומקצת מהנהגותיו הבה אחד מהם.

"ימים ספורים לפני התקיפה התנ, התחיל מרן הגרי"ש קהנמן בפ־עולות מעשית נמרצה, כדי לפתוח בפוניבז' ת"ת וישיבה. הדבר היה לשיבים בעיני ה"קומיסאר" היהודי מטעם הקומוניסטים, שביעיתר עמו הטה בפני מרן הרב זצ"ל רבדים בוסים, כאילו אין צורך ח"ו בלימוד התורה וכמוסר כדוגמת חדור וחישיבה. "למה לכם כל זאת?", שאל האיש. ומעמם שאלתו, בעיקר מן הבימה שיאמר בה. השתמע איום די ברור. אולם הרב השיבו בעוז רוח: "אעפ"כ נקים פה תדר ת־תיבה".

חנה עתה, ליל הסדר, רבה הצעיר של פוניבז'. שנשאר פה למרות הניתוק מהמשפחה, מיסב אל שולחן החג בבית מאחדו ר' מנחל שי־בין, בעל מלוז ומפעדה קפנה. מרן הרב מתכוננו להתחיל עוד מעט בסיפור יציאת מצרים לפתע שומעים נקישות. הלת הכניסה נפתחת. אל הבית פנימה נכנס ה"קומיסאר" היהודי. "בולשביק" במדים. אשר כדגיל אין בואו מבשר טובות. הוא הבחיל את הנוכחים בעצם רופע־תו.

מה רוצה "איש בשעה כזאת?

האחד שלא נבהל היה מרן הרב. בן חדיון אמיתי בזמן חרית־נו. שהי תחיל לומר את ה"הגדה" בקול רם בוסח יבהלהבות נפלאה, תוך הת־עלמות נמורה מבוכחותו של "אחדה הבלתי־קרוא. מרן הרב הגלהב, סתף עמו את כל המסובים. אמירת ה"הגדה" התנגנה מפיי כמו שירת מלאכים. בניי של ר' מנחל שיובין, העידו על עצמם בשנים מאחד־ים, שבדיקה זו לחם פעם יחידה בחיים ששמעה אוזנם אמירה כזאת של ה"הגדה" - אמירה שלא מעלמא הדין. באותו זמן פסע ה"קו־מיסאר" על פני ארכו של החדר הלוך וחזור, כשהוא חורק שיניי וחר־רש מזימות. פניו היו זעופות. איש לא ידע מה מתחולל בנפשו ברגעים האלה...

אולם נעימת ה"הגדה" מפי מרן הרב, נעימה כלילת לב ונשמה, רי־ככה איבשהו את לבו האבן. בלי משים סלסה אזנו צלילים עגונים, אשר פרטו בחבין הנפש הוחמאת של נימים נפחדים של "הנפדה היהודית", עד שלפתע נאחה בקרבו התרגשות נדולה, ולא היה מסר־גל לכבוש אותה.

בפתאומיות התקיב ה"קומיסאר" אל השולחן, התיישב על הבמא, וביקש לתת גם לו "הגדה" ובב"ע יין.

"או רוב נסים הפלאת בלילה": כל המסובים ראו עידבעיו את הע־לא, כשהוא: הקומוניסט המושבע, יצטרף אליהם לחגוג ביחד את ה"סדר" היהודי המסורתי. עם כזית מצה ומרור, עם חרוסת וארבע כר־סות, ועם שבח והודיה לאלקים "אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון".

בהולרישל־מועד פנה מרן הרב לחמיו של ה"קומיסאר", אבי אשתו, שיתווך ביניהם ויודיע לאחנו, כי הרב רוצה להישאר עמו בענין ת"ת וחישיבה. והנה נזכר פתאום ה"קומיסאר", שבעצם הוא חייב את הרב כחיים, אשר הישה אליו חסדי בתקופת הביבוש הג־כרת טוכה לרב החרש, אשר הישה אליו חסדי בתקופת הביבוש הג־רמני, לפני ימים לא רבים, והתייחס כליפו באצילות רבה, כשהוא - ה"קומיסאר" הנוכחי עוד לא הספיק לעלות לגדולה ושימש בעת ההיא כמנהל בית"ס התיכון (בשפה היידית) שהקימו הגרמנים עבור האוכלוסיה היהודית בפוניבז'. כבר אז התרשם עמוקות מאישיותו המקסימה, החורה המרעישה שזכה לה זה עתה במחיצתו ב"ליל הס־דר" רק הוסיפה לגרום לו שיערץ אותו כבפלים.

אמר, אימא, למסור לוב ברמיזא, כי אמנם בתוקף תפקידו כ"קר־מיסאר" אין באפשרותו בעת לשוחח עמו בענין שביקש. אבל למעשה אינגו רואה ואינגו שומע מאומה.

מצות יד

מרן הרב קהנמן זצ"ל עם עלותו לא"י, החל לאכול מצת יד במשך ימי החג, אותם אפה יחד עם מרן החזון איש זצללה"ה, במאפיית הם־צות שבנחלת יצחק.

שוויה

בתקופה האחרונה החל מרן הש־ב קהנמן זצ"ל להקפיד על שרירה כמנהג החסידים משום מעשה שהי.

הי' זה כשבאחת מנסיעותיו נתגלגל לשהות בארה"ב לתת הפסח, והוא הזמן ע"י רב מפורסם מראשי הקהילות שם להתארח בביתו למשך ימי החג. מרן הרב לא שש לכבוד את הרב באירוח, משום ספר־קות בדבר בשרות המזון לפסח שהיו לו. כדי שלא לפגוע בדב, ענה לו מרן הרב באמתלה, שהוא מקפיד על אכילת שרויה ולפיכך לא יוכל להענות להזמנתו. ומיני אז - כיון דנשיק מפומיה - הקפיד ע"כ בהקפדה נמודל, והי מזהיר את התלמידים שהבי־או לו את ארוחותיו, שדקפידו לבל יטפסף מהחמיצה (בורשט) על המצות.